

V.5. PLENÁRIS ÜLÉS

A plenáris ülés keretében folyó záró kerekasztal beszélgetést Klinghammer István az ELTE korábbi rektora vezette, résztvevői Csépe Valéria az akadémia főtitkárhelyettese, Schróth Ágnes vezető tanár, Kertész János akadémikus, Tasnádi Péter egyetemi tanár és Vancsó Ödön NEFMI főosztályvezető helyettes voltak. A kerekasztal résztvevői a beszámolók alapján megállapították, hogy a középiskola alapozó szerepe nélkülözhetetlen a felsőfokú tanulmányokhoz, a diákok kognitív fejlődését a megfelelő életkorban megfelelően választott tananyaggal és a tanulócsoporthoz illesztett módszerekkel kell biztosítani.

Csépe Valéria a korszerű tanárképzés fontosságát hangsúlyozva kiemelte, hogy jelenleg a tanárképzés pedagógia-pszichológiai részének tartalma korszerűtlen, nem felel meg a tanári gyakorlati tevékenység igényeinek. A tanárjelölteknek nem általános pszichológiai ismeretekre van szüksége, hanem elsősorban a kognitív pszichológiának a problémamegoldásra, a memória működésére, valamint a kognitív funkciókra és a tudásszintekre vonatkozó eredményeit, továbbá a modern tanuláselméletekre alapozott jó tanári gyakorlatot kell megismerniük. A szakmájukhoz adekváтан illeszkedő ismeretek hozzásegíthetik a tanárokat, hogy diákjaik teljesítményét megfelelően értékeljék, és elvárásaikat biztosabban igazítsák az egyén fejlettségi szintjéhez. A kisgyerekkori gondolkodástól az absztrakciós készségekre vonatkozóan nagyszámú új elvi és gyakorlati eredmény érhető el a nemzetközi kutatásokból mind a matematika, mind a természetismeret oktatása területén. A pedagógiai-pszichológiai képzés modernizálásához megvan a tudományos alap és nemzetközi tapasztalat.

Klinghammer István a vitát lezárva megállapította, hogy a megbeszélés rendkívül hasznos volt, a középiskola és az egyetem közötti szakadék nagyban enyhíthető lehet, ha a középiskolában és az egyetemen tanító tanárok személyes találkozások során egyeztetik lehetőségeiket és elvárásaikat.

A vitasorozat nagyban hozzájárult az alábbi nyilatkozat megfogalmazásához, melyet a konferencia résztvevői a záróülésen egyetlen tartózkodással elfogadtak.

Pillanatkép a konferencia résztvevőiről

V.6. NYILATKOZAT

A fiatalok reáliák iránti érdeklődése az anyaországban és az egész Kárpát-medencében, drámaian csökken, érdeklődő diákok hiányában a középiskolai tanítás és a szakmai felsőoktatás színvonala süllyed. Magyarország gazdasági felemelkedése elképzelhetetlen műszaki és természettudományos szakemberek nélkül, ezért e terület oktatása – az általános iskolától a felsőoktatásig – *nemzetstratégiai* feladat, amire kiemelt figyelmet kell fordítani. A kedvező változások csak a gyakorló szaktanárok, egyetemi oktatók és az oktatási kormányzat összehangolt közös erőfeszítésétől remélhetők.

A FELADATOK ÉS MEGOLDÁSI JAVASLATOK

A fiatalok motiválása a reál szakterületek felé. A mai információáradatban az iskolai oktatás mellett fontos, hogy az egyetemek és a kutatóintézetek vonzó témákkal, a szakmai karrier lehetőségét is bemutatva nyissanak a középiskolás diákok felé. Nagy szükség lenne a média, legalább a közszolgálati televízió és az internetes fórumok támogatására: természettudományos ismeretterjesztő műsorokra, nagy nyilvánosságot biztosító TV-vetélkedőkre, versenyekre, fiatal szakemberek sikeres karrierjének nyilvános bemutatására, az egész kárpát-medencei magyarság szintjén. Szükség lenne természettudományos irányultságú, interaktív internetes fórumokra. Mindez szponzorokat és állami támogatást kíván.

Reál tantervű osztályok indítása a természettudományos képzés középiskolai megerősítésének fontos eszköze. Ehhez feltétlenül szükséges az oktatási kormányzat támogatása, a szükséges kerettanterv kidolgozása. A humán és az általános osztályok természettudományos oktatásának az általános műveltséget kell szolgálnia, amihez hozzá tartozik az egy természettudományos tárgyból kötelezően megkövetelt érettségi is.

Az emelt szintű szaktárgyi érettségi legyen feltétele legalább a kutató-egyetemekre történő felvételnek. Így a felvételi szűrés szerepét is ellátó emelt szintű érettségi követelményrendszerének átdolgozásában a középiskolai szaktanárok és az egyetemi oktatók együtt vegyenek részt. Az országos szintű tanulmányi versenyeken eredményesen szereplő diákok kapjanak számottevő többletpontot az egyetemi felvételi rendszerben. Javasoljuk minden természettudományos tárgyban Kárpát-medencei verseny szervezését.

A szakköri rendszer újraélesztése az érdeklődő tehetséges diákokkal való szervezett foglalkozás, a tehetséggondozás javításának feltétele. A szakköröknek már az általános iskolában kiemelt szerepe van.

A természettudományok tanításához elengedhetetlenül hozzá tartozik a jelenségbemutató, kísérletezés, mérés. *Az ezekre fordított felkészülési idő legyen része a tanárok kötelező óraterhelésének.*

Támogatjuk a tanártovábbképzések egyetemi gondozásba helyezését és fontosnak tartjuk a szaktudományi és módszertani témák hangsúlyos megjelenését, a doktori képzéseket is beleértve.

A Konferencia résztvevői támogatják a kormányzat által tervezett *tanári életpálya-modellt* és szorgalmazzák mielőbbi bevezetését, de elengedhetetlennek tartják a tervezetben szereplő anyagi elismerés egyidejű bevezetését is.

A „mester-tanár” kategóriába automatikusan kerüljenek be azok a pedagógusok, akiknek legalább 5 tanítványa már több mint 3 éve a tanári pályán van és őt ismeri el „mesterének”.

A tanárképzés kiemelését a Bologna-rendszerből, és a szaktudományos képzés súlyának növekedését támogatjuk. A természettudományos tárgyak esetén fontosnak tartjuk, hogy a kutatói diplomát szerzők – rövid ráképzés után tanári képesítést szerezhessenek.

Szakkollégium létrehozását javasoljuk, (az egykori Eötvös Kollégium mintájára) speciálisan a leendő tanárookra szabott, az egyetemi képzést kiegészítő tantervi programmal. A kollégiumi tagság - a hallgató teljesítményét mérlegre téve – félévente kerüljön meghosszabbításra.

Célzott ösztöndíjat javasolunk a hiányszakokon, a tanár szakos hallgatók számára (felvételi eredményük alapján akár már az első félévtől), állami, kari forrásból, és/vagy társadalmi szervektől.

A Konferencia résztvevői fontosnak tartják, hogy az oktatási kormányzat speciális ösztöndíjakkal, továbbképzésekkel segítse a határokon túl, magyar nyelven reáltárgyakat tanító pedagógusokat, és a tanárképzésben résztvevő oktatókat. Különös figyelmet igényelnek azok a területek, ahol magyar nyelvű tanárképzés nincsen.